

آورده و در هر بخش کدهای اطلاعاتی خاصی را ارائه می‌کنند.

مثلاً در بخش کتابشناسی به

این موارد اشاره می‌شود: نام کامل کتاب، موضوع و زبان آن، نام مؤلف و تاریخ فوت او، ابواب و فصول کتاب، ارجاع به منابع، قطعه‌ای از آغاز و انجام کتاب.

و در بخش نسخه‌شناسی

اطلاعات ذیل ذکر می‌شود: نوع خط، نام کاتب، تاریخ کتابت، تزئینات، تصحیحات و بلاغها، تملکها و مهرها، یادداشت‌های برافزوده، قطع نسخه و تعداد برگها و سطرها و شماره نسخه در مخزن و...

حال ممکن است در برخی

فهرستها، در ارائه کدهای اطلاعاتی مذکور- به هر دلیل- اشتباهاتی رخ دهد؛ مثلاً نام کتاب ناقص یا نادرست درج شود، یا فهرستنگار برای نسخه‌ای که برایش مجهول مانده، نامی به سلیقه خود انتخاب کرده و به این مطلب تصریح نکند. همچنین در تعیین موضوع و زبان کتاب دقت لازم بکار نرود و البته اختلاف سلیقه‌ها در انتخاب موضوع، خود بحث دیگری است.

در حاشیه

فهارس

ابوالفضل حافظیان بابلی

مقدمه

فهرست‌های نسخه‌های خطی آینه تمام‌نمای میراث مکتوب ماست و دانش‌پژوهان در راه دستیابی و استفاده از متون علمی به جا مانده از علمای گذشته، باید از دل فهارس به جستجوی آثار بپردازند.

نووعاً فهرستنگاران معرفی هر نسخه خطی را در دو بخش کلی <کتابشناسی> و <نسخه‌شناسی>

تحقیق و خستگی ناپذیر است که با رشته‌های مختلف علوم اسلامی و زبان فارسی و عربی به خوبی آشنایی داشته باشد، به خصوص با رشته کتابشناسی و تراجم‌نگاری مأنوس بوده و منابع کافی در اختیار داشته باشد. از امکانات رایانه‌ای بهره‌برد و اطلاعاتش از عالم نشر و چاپ کتاب به روز باشد.

تحولات دو دهه اخیر در حوزه مخطوطات همچون نشر انبوهی از فهرس‌های کتابخانه‌های عمومی و خصوصی، انتشار فهرستهای درهم‌کرد و مشترک همچون التراث العربی فی مکتبات ایران العامه، فهرستواره کتابهای فارسی، فهرستواره دست‌نوشته‌های ایران (دنا)، و مجموعه چهار جلدی <آغاز نامه> و ایجاد بانکهای اطلاعاتی مخطوطات همچون سایت آقا بزرگ، عرضه دیجیتال تصاویر نسخه‌ها، تصحیح و چاپ شمار زیادی از متون کهن، سیمای سنتی فهرستنگاری مخطوطات را آرام آرام به طرف فهرستنگاری مدرن و

یکی از لغزشگاههای مهم در فهرستنگاری، بدست آوردن نام دقیق مؤلف و تاریخ فوت او و به خصوص تحصیل اطمینان به انتساب کتابها به مؤلفان است. گاهی فهرستنگار نام کتاب را به خوبی به دست می‌آورد ولی در دستیابی به نام دقیق مؤلف، ظفر نمی‌یابد و کتاب به صورت مجهول المؤلف باقی می‌ماند.

در نقل آغاز و انجام به خصوص در مورد کتابهای عربی، برای ناآشنایان به زبان عربی و علوم اسلامی اشتباهات فاحشی رخ می‌دهد.

ارائه صحیح اطلاعات در بخش نسخه‌شناسی نیز نیاز به دقت و مهارت دارد، به خصوص در تعیین یا تخمین تاریخ کتابت نسخه و ذکر خصوصیات و امتیازات نسخه.

فهرستنگاری علمی، کامل و دقیق به مؤلفه‌های متنوعی نیاز دارد که رکن اصلی آن، فهرستنگار فاضل، دقیق، علاقمند و عاشق

پیشرفته سوق داده و کار شناسایی و بازیابی دستنویسها را آسان‌تر کرده است.

دستیابی به اطلاعات نویافته با وجود منابع و امکانات جدید، ضرورت بازنگری فهرس گذشته و کشف نسخه‌های مجهول مانده و تصحیح لغزشها و نواقص راه یافته در آنها را بیش از پیش روشن می‌سازد.

آنچه در پی می‌آید، بخشی از یادداشت‌هایی است که به مرور ایام درهامش فهرست‌های کتابخانه‌های داخلی نگاشته شده و در اینجا به ترتیب شهرها از <آشتیان> تا <یزد> ارائه می‌شود. ناگفته نماند حواشی بر فهرس کتابخانه‌های بزرگی همچون کتابخانه آیت‌الله مرعشی، آستان قدس رضوی و ملک، مجلس شورای اسلامی، دانشگاه تهران، کتابخانه ملی در این نوشتار نیامده، چرا که برخی از آنها در مجلات دیگر به چاپ رسیده یا در دست چاپ یا در مرحله تدوین و تنظیم است و امید است به زودی مجموع حواشی بر فهرس داخلی و خارجی در کتابی مستقل موسوم به <صوابنامه فهرس> عرضه شود.

به نظر می‌رسد شرح الفیه باشد نیاز به بررسی بیشتر دارد.

• حوزه علمیه آشتیان ش ۵۶/۱

فهرست ص ۱۲۱

عنوان معرفی: قصیده عینیه

از: حضرت علی (ع)

توضیح: انتساب این قصیده به امیرالمومنین (ع) مورد تردید است.

اصفهان

حاشیه بر: فهرست کتابخانه سید احمد روضاتی (اصفهان)

نگاشته رحیم قاسمی (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی).

• کتابخانه سید احمد روضاتی، اصفهان ش ۱۷۹/۴ فهرست

ص ۱۲۱

عنوان معرفی: جدول اسامی الرجال المتکررة فی الاسناد

از: ناشناس

مؤلف: علم الهدی محمد بن ملا محسن فیض کاشانی. این رساله مربوط به رجال وافی است.

نک: فهرستگان حدیث ج ۱، ص ۲۴۰

• کتابخانه سید احمد روضاتی، اصفهان ش ۸/۶ فهرست ۱۷

آشتیان

حاشیه بر: فهرست کتابخانه حوزه علمیه آشتیان

نگاشته صادق حضرتی، (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی).

• حوزه علمیه آشتیان ش ۴/۲

فهرست ص ۱۵۲

عنوان معرفی: شرح صد کلمه = مطلوب کل طالب

از: حضرت امیرالمؤمنین (ع)

توضیح: مطلوب کل طالب من کلمات علی بن ابی طالب (ع) از: رشیدالدین وطواط، در ترجمه منظوم مائه کلمه‌ای است که جاحظ از سخنان امام علی (ع) گرد آورده است.

• حوزه علمیه آشتیان ش ۲۴

فهرست ص ۶۳

عنوان معرفی: رساله فی الصلاة

از: شهید اول

توضیح: طبق آنچه در بخش کتابشناسی آمده این رساله باید الفیه شهید اول باشد اما از جملات آغاز

- عنوان معرفی: مناجات
امیرالمؤمنین (ع)
عنوان صحیح: قصیده عینیه در
مناجات، منسوب به امیرالمؤمنین
(ع)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه
صدر بازار (اصفهان)
نگاشته سید جعفر حسینی
اشکوری، ج ۱ و ۲ و ۳ (چاپ قم،
مجمع ذخائر اسلامی)
• مدرسه صدر اصفهان ش ۸۰/۲
فهرست ۶۵/۱
عنوان معرفی: نظم الاصول
از: ناشناس
توضیح: به احتمال قوی ناظم
قوام‌الدین سیفی قزوینی (۱۱۴۹ق)
باشد.
نک: فهرست حوزه و موزه ری،
ص ۷۳
• مدرسه صدر اصفهان،
ش ۳۱۱، فهرست ۲۲۱/۱
عنوان معرفی: شرح قواعد الاحکام
از: ناشناس
عنوان صحیح: مفتاح الکرامه
از: محمدجواد عاملی
از افادات شیخ اسماعیل گله‌داری
بحرینی
- مدرسه صدر اصفهان،
ش ۵۴۲، فهرست ۳۹۲/۲
عنوان معرفی: حاشیه شرح التجرید
از: ناشناس
عنوان صحیح: حاشیه حاشیه قدیم
دوانی بر شرح تجرید قوشچی
از: جلال‌الدین استرآبادی صدی
(قرن ۱۰ق)
نک: الذریعه ۶/۶۸؛ معجم التراث
الکلامی ۳/۲۵؛ کتابشناسی تجرید
الاعتقاد ۷۵.
• مدرسه صدر اصفهان،
ش ۵۴۶/۱، فهرست ۳۹۵/۲
عنوان معرفی: ترجمه قصیده هائیه
دعبل خزاعی
توضیح: قصیده هائیه از شیخ کاظم
ازری است.
• مدرسه صدر اصفهان،
ش ۵۶۱/۱۲، فهرست ۴۱۰/۲
عنوان معرفی: حاشیه شرح التجرید
الجدید
از: میر فخرالدین محمد حسینی
استرآبادی
توضیح: حاشیه است بر مقصد سوم
الهیات شرح تجرید قوشچی به نام
<اثبات الله>
از: سماکی (۹۸۴ق)
نک: کتابشناسی تجرید الاعتقاد،
ص ۱۴۶

- حاشیه بر: فهرست کتابخانه عمومی (اصفهان)
- نگاشته جواد مقصود همدانی (چاپ تهران، وزارت فرهنگ)
- عمومی اصفهان، ش ۲۷۱۰، فهرست ۱۹۷/۱
- عنوان معرفی: تجوید القرآن
از: ناشناس
- نام صحیح: التیسیر فی القرائات السبعة
از: عثمان دانی
- (نک: کشف الفهارس ۱/۲۸۱-۲۸۴)
- عمومی اصفهان، ش ۵۳۷۹، فهرست ۲۰۷/۱
- عنوان معرفی: تفسیر القرآن
از: محی الدین عربی
نام صحیح: تأویلات
از: ملا عبدالرزاق کاشی
(نک: کشف الفهارس ۳/۹۰۲)
- عمومی اصفهان، ش ۲۶۹۷، فهرست ۲۷۳/۱
- عنوان معرفی: غریب القرآن
از: محمد بن ابی بکر رازی
نام صحیح: انموذج جلیل فی اسئلة و اجوبة من غرائب التنزیل
از: زین الدین ابوبکر رازی (زنده در ۶۶۰ق)
- (نک: کشف الفهارس ۳/۳۵-۳۷)
- عمومی اصفهان، ش ۲۹۱۷، فهرست ۳۱۶/۱
- عنوان معرفی: رساله در مشیخه
نام صحیح: ترتیب مشیخه من لا یحضره الفقیه
از: محمد بن علی حسینی استرآبادی (م ۱۰۲۸ق)
- (نک: فهرستگان حدیث ۱/۱۸۰)
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه اصفهان
- نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری
- دانشگاه اصفهان، ش ۱۸۶/۱۱، فهرست ۱۳۷/۱
- عنوان معرفی: آداب البحث و المناظره
از: ناشناس
مؤلف: اسماعیل گلنوی (۱۲۰۵ق)
نک: دنا ۱/۲۸
- حاشیه بر: فهرست سه کتابخانه اصفهان
- نگاشته رحیم قاسمی (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
- کتابخانه رضا ابوالبرکات، اصفهان، ش ۴۵/۲، فهرست سه کتابخانه اصفهان ۴۵
- عنوان معرفی: شرح الاستبصار

از: ناشناس

عنوان صحیح: تحریر بیان الاخبار

التي في اول الاستبصار

مؤلف: قطب راوندی سعید بن

هبة الله (۵۷۳ق)

نک: دنا ۸۵۲/۲

عنوان صحیح: شرح کلمه توحید

از: شمس‌الدین محمد استرآبادی

(نسخه دیگر آن: دانشگاه،

ش ۱۹۲۵/۹، فهرست دانشگاه

۵۳۷/۸).

• خاتم الانبیاء بابل، ش ۱۹۶/۱،

فهرست ۱۳۵

عنوان معرفی: ملاک عمل به دین

عنوان صحیح: تسدید الفقهاء =

تسدیدیه

مؤلف: کاظم رشتی (۱۲۵۹ق)

نک: دنا ۱۱۷۲/۲

• خاتم الانبیاء بابل، ش ۲۵۳/۲،

فهرست

۱۸۳

عنوان معرفی: رساله در فن مناظره

از: ناشناس

عنوان صحیح: آداب البحث و

المناظره

مؤلف: فخرالدین حسینی

نک: دنا ۲۷/۱

بابل

حاشیه بر: فهرست مدرسه خاتم

الانبياء (صدر) بابل

نگاشته علی صدرایی خویی، محمود

طیار مراغی، ابوالفضل حافظیان

بابلی (چاپ تهران، آینه میراث).

• مدرسه صدر (خاتم الانبیاء)

بابل، ش ۹۵، فهرست ص ۷۲

عنوان معرفی: جامع المسائل فی فقه

الامامیه

از: ناشناس

توضیح: این کتاب تحریرهای

متعددی دارد و به نامهای مختلفی

خوانده شده و به چند تن از علمای

شیعه منسوب شده است. در این

باره مقاله‌ای در کتاب ماه کلیات

ش ۱۵۶ نوشته‌ام.

• مدرسه صدر (خاتم الانبیاء)

بابل، ش ۱۶۵، فهرست ص ۱۱۵

عنوان معرفی: تهلیلیه

از: ناشناس

بوشهر

حاشیه بر: فهرس مخطوطات

مکتبه آل عصفور فی بوشهر

نگاشته حبیب آل جمیع و احمد

المرهون، (چاپ قم، دار حفظ

التراث البحرانی)، گویا نسخه‌های

حاشیه بر: فهرست کتابخانه ملی
تبریز

نگاشته میر ودود سید یونسی،
ج ۱ و ۲ و ۳

• ملی تبریز، ش ۲۲۴، فهرست
۲۸۱/۱

عنوان معرفی: تفسیر

از: ناشناس

نام صحیح: الوجیز

مؤلف: واحدی نیشابوری

(نک: کشف الفهارس ۲۷۶/۴)

• ملی تبریز، ش ۱۲۳۹/۲،
فهرست ۱۲۳۸/۳

عنوان معرفی: تفسیر سوره هل اتی

از: غیاث‌الدین محمد

نام صحیح: تحفه الفتی فی تفسیر
سوره هل اتی

مؤلف: غیاث‌الدین منصور دشتکی

(نک: کشف الفهارس ۱۲۷/۳-۱۲۸)

• ملی تبریز، ش ۱۲۳۹/۱۰،
فهرست ۱۲۴۰/۳

عنوان معرفی: تفسیر سوره فلک

از: امام فخر رازی

نام صحیح مؤلف: ابن سینا

(نک: کشف الفهارس ۲۹۶/۳)

این مکتبه در کتابخانه آستان قدس
به ودیعت گذاشته شده است.

• آل عصفور، ش ۳۷۳، فهرست
ص ۹۰

عنوان معرفی: قصه وفاء الامام
علی (ع)

از: ناشناس

عنوان صحیح: قتل امیرالمؤمنین (ع)

مؤلف: ابوالحسن بکری

(نک: فهرست مرعشی ۱۲۸/۲۹)

بیرجند

حاشیه بر: فهرست کتابخانه شیخ
محمدعلی دینانی (بیرجند)

نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری
(چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)

• دینانی، ش ۱۵۹/۱، فهرست
۱۲۱

عنوان معرفی: سیر و سلوک

از: ناشناس

عنوان صحیح: آداب المریدین

مؤلف: میرزا بابا شیرازی (۱۲۸۶ق)

(نک: دنا ۵۳/۱)

تبریز

عنوان صحیح: حاشیه اثبات الواجب
القديم

از: میرزا جان باغنوی
(نک: دنا ۱۰/۴)

• دائرة المعارف بزرگ اسلامی،

ش ۷۵۷، فهرست ۹۵/۲

عنوان معرفی: الخلاصة فی اصول
الدين

از: ناشناس

عنوان صحیح: الخلاصة فی علم
الكلام

از: قطب‌الدین سبزواری

(نک: متن کامل رساله در: تراثنا،

ش ۳۴، میراث اسلامی ایران، دفتر
اول)

حاشیه بر: فهرست نسخه‌های

عکسی مرکز دائرة المعارف بزرگ
اسلامی

نگاشته احمد منزوی، ج ۱ و ۲

• عکسی دائرة المعارف،

ش ۱۶۲۲، فهرست ۳۵۰/۱

عنوان معرفی: المختصر الملتقط من

المقالات و الامالی و غيرها

از: ناشناس

عنوان صحیح: المحتضر فی تحقیق

معاینه المحتضر للنبي و الائمة

مؤلف: حسن بن سلیمان حلی

عاملی

حاشیه بر: فهرست نسخه‌های خطی
مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی
نگاشته احمد منزوی، ج ۱ و ۲.

• دائرة المعارف بزرگ، ش ۵۲۲،

فهرست ۲۴۶/۱

عنوان معرفی: منتخب الرجال

از: ناشناس

نام صحیح: توضیح المقال = رجال
صغیر

از: محمد بن علی حسینی استرآبادی

(۱۰۲۸ق)

(نک. فهرستگان حدیث

۲۳۲/۱-۲۳۳)

• دائرة المعارف ش ۱۰۲۹/۲،

فهرست ۱۷/۲

عنوان معرفی: اصول دین

از: ناشناس

عنوان صحیح: مختصر التحفة

الكلامية

مؤلف: ابن ابی جمهور احسائی

(زنده در ۹۰۹ق)

(نک: دنا ۹۹۲/۲؛ نسخه پژوهی دفتر

یکم)

• دائرة المعارف ش ۶۳۸/۱۰،

فهرست ۸۴/۲

عنوان معرفی: حاشیه کلامیه

از: ناشناس

- این کتاب به اهتمام مکتبه العلامه المجلسی در قم به چاپ رسیده است.
(از افادات رحیمی ریشه)
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه سپهسالار
- نگاشته ابن یوسف شیرازی، ج ۱ و ۲ و محمد تقی دانش پژوه و علی نقی منزوی، ج ۳ و ۴ و ۵
- سپهسالار، ش ۱/۲۰۹۵،
فهرست ۱۲۱/۱ — ۱۲۳ و ۱۴۸/۴ — ۱۴۹
- عنوان معرفی: حاشیه انوار التنزیل
عنوان صحیح: حاشیه انوار التنزیل
البخاری علی انوار التنزیل للبیضاوی
از: قاضی نورالله شوشتری
(نک. کشف الفهارس ۳/۵۳۵-۵۳۶)
- سپهسالار، ش ۲/۲۱۰۵،
فهرست ۱۹۹/۱ و ۱۴۵/۴
- عنوان معرفی: حاشیه انوار التنزیل
از: زکریای انصاری (۷۲۸ق)
- تاریخ وفات مؤلف: زکریا انصاری، متوفی ۹۲۶ق
(نک. کشف الفهارس ۴/۲۵-۲۶)
- سپهسالار، شماره ردیف ۱۴۹،
فهرست ۳۱۳/۱
- عنوان معرفی: مناقب الائمه
- عنوان صحیح: المحتضر
مؤلف: حسن بن سلیمان حلی
صاحب مختصر البصائر
نک: الذریعه ۲۰/۱۴۳ که درباره همین نسخه بحث کرده است.
- سپهسالار، ش ۹/۱۲۱۵،
فهرست ۲۱/۳
- عنوان معرفی: آفرینش
از: ناشناس
- عنوان صحیح: آفرینش = صنع و صانع
مؤلف: علی بن محمد جرجانی
(۸۱۶ق)
- نک: دنا ۱/۷۲
- سپهسالار، ش ۳/۵۳۷۳،
فهرست ۴۶۸/۳
- عنوان معرفی: تفسیر سوره توحید
از: ناشناس
- نام صحیح: تفسیر سوره کافرون
از: ملا جلال دوانی
(نک. کشف الفهارس ۳/۳۰۰)
- سپهسالار، ش ۲۳۷ مشیر،
فهرست ۱۴۰/۴
- عنوان معرفی: حاشیه ارشاد الازهان
از: نیلی
- عنوان صحیح: غایه المراد
از: شهید اول

- سپهسالار، ش ۸۱۵۱/۴، نک. الشهيد الاول، حياته و آثاره، ص ۳۴۵
- سپهسالار، ش ۲۳۷ مشير، فهرست ۱۴۰/۴
- عنوان معرفي: حاشيه ارشاد الازهان
 از: عميدالدين
 عنوان صحيح: غايه المراد
 مؤلف: شهيد اول محمد بن مكي
 عاملی
 نک: الشهيد الاول حياته و آثاره
 (از افادات رضا مختاری)
- سپهسالار، ش ۳۲۳۱/۲، فهرست ۱۹۶/۴
- عنوان معرفي: حاشيه حاشيه مطول
 از: ناشناس
 عنوان صحيح: حاشيه حاشيه
 الخطائي على مختصر المعاني
 از: ميرزا جان باغنوي
 نک: دنا ۱۴۵/۴
- سپهسالار، ش ۲۹۹۷/۲، فهرست ۲۵۹/۴
- عنوان معرفي: حاشيه لوامع الاسرار
 از: ناشناس
 عنوان صحيح: حاشيه حاشيه
 الجرجاني على لوامع الاسرار في
 شرح مطالع الانوار
 از: ميرزا جان باغنوي
 نک: دنا ۱۳۹/۴
- سپهسالار، ش ۵۲۰۰، فهرست ۸۴/۵
- عنوان معرفي، كشف المشكلات
 نام صحيح: زبده البيان
 از: ملا احمد مقدس اردبيلي
 (۹۹۳ق)
 (نک. كشاف الفهارس ۶۱۴/۳)
- سپهسالار، ش ۵۳۸۷، فهرست ۳۶۱/۵
- عنوان معرفي: فرحه الغري
 عنوان صحيح: الدلائل البرهانيه في
 تصحيح الحضرة الغرويه (= تلخيص
 فرحه الغري)
 از: علامه حلي
 نک: فهرستگان حديث ۶۸/۴
 حاشيه بر: فهرست كتب ديني و
 مذهبي خطي كتابخانه سلطنتي
 نگاشته بدری آتابای
- سلطنتي، ش ۹۶ ديني، فهرست
 ديني ۲۰۷

- عنوان معرفی: تفسیر سوره فاتحه
از: عبدالرزاق لاهیجی
توضیح: ظاهراً تفسیر سوره فاتحه از عبدالرزاق کاشی است. و شاید حقائق التأویل یا تأویلات را هم داشته باشد.
(نک. کشف الفهارس ۲۸۳/۳)
- حاشیه بر: فهرست کتب ادبی
عرفانی خطی کاخ گلستان
نگاشته بدری آتابای
- سلطنتی (کاخ گلستان)،
ش ۸۰۵، فهرست کتب ادبی ۵
عنوان معرفی: آداب المشق
از: ناشناس
مؤلف: میر عماد
(نک: دنا ۵۴/۱)
- سلطنتی (کاخ گلستان)،
ش ۲۲۲۱، فهرست کتب ادبی ۷۸۰
عنوان معرفی: وصف الخط و آداب المشق
از: ناشناس
عنوان صحیح: آداب المشق
مؤلف: میر عماد (۱۰۲۴ق)
نک: دنا ۵۴/۱
- حاشیه بر: فهرست کتب خطی
کتابخانه عمومی معارف
- نگاشته عبدالعزیز جواهر الکلام، جزء اول و دوم
- معارف، ش ۵۲، فهرست ۷۲/۱
عنوان معرفی: اسانید کتاب من لا یحضره الفقیه
نام صحیح: ترتیب مشیخه من لا یحضره الفقیه
مؤلف: محمد بن علی حسینی
استرآبادی، متوفی ۱۰۲۸ق
(نک. فهرستگان حدیث ۱۸۰/۱)
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه مروی
نگاشته رضا استادی
- مروی، ش ۷۹۹، فهرست ص ۱۹۳
عنوان معرفی: فرائد القلائد
از: ناشناس
عنوان صحیح: الفرائد و القلائد = العقد النفیس و نزهة الجلیس = کتاب الامثال
مؤلف: ابومنصور عبدالملک بن محمد بن اسماعیل ثعالبی نسابوری (۴۲۹ق)
- چاپ شده در مصر، دارالکتب العربیة الکبری
(نک: دانشگاه ۱۳۷/۲؛ سپهسالار ۱۴۷/۲)

- فخرالمحققین باشد. در این باره بحث مفصلی در <کتاب شیعه> دفتر یکم آوردم.
- **فاضل خوانساری**، ش ۲۳۲/۵، **فهرست ۱۹۲/۱**
 عنوان معرفی: اثبات الواجب
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: سلسله موجودات و تسلسل اسباب و مسببات
 از: ابن سینا (۴۲۸ق)
 نک: دنا ۷۰۵/۴
-
- خوانسار**
-
- حاشیه بر: **فهرست کتابخانه آیت‌الله فاضل خوانساری**
 نگاشته سید جعفر حسینی (اشکوری) ج ۱ و ۲، (چاپ قم، انتشارات انصاریان)
- **فاضل خوانساری**، ش ۱۲۴، **فهرست ۹۰/۱**
 عنوان معرفی: رساله فی الکلام
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: نهاییه العقول
 مؤلف: امام فخر رازی (۶۰۶ق)
 (از افادات حسن انصاری)
- **فاضل خوانساری**، ش ۲۲۵/۱، **فهرست ۱۷۹/۱**
 عنوان معرفی: النکت الاعتقادیه
 از: شیخ مفید
 توضیح: این رساله از شیخ مفید نیست محتمل است از
- فخرالمحققین باشد. در این باره بحث مفصلی در <کتاب شیعه> دفتر یکم آوردم.
- **فاضل خوانساری**، ش ۲۳۲/۵، **فهرست ۱۹۲/۱**
 عنوان معرفی: اثبات الواجب
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: توحید واجب الواجب
 نام صحیح مؤلف: محمد بن عبدالفتاح تنکابنی (تالیف ۱۱۰۳ق)
 توضیح: دو نسخه دیگر آن:
 ۱. ملی، ش ۱۸۸۹/۱۱، **فهرست ۵۳۹/۱۰**
 ۲. مرعشی، ش ۱۲۹۹۷/۱۰
- **فاضل خوانساری**، ش ۲۳۲/۶، **فهرست ۱۹۲/۱**
 عنوان معرفی: اثبات الواجب
 از: میرزا محمد بن حسن شیروانی (۱۰۹۸ق)
 مؤلف: ظهیرالدین بن ملا مراد تفرشی (پس از ۱۱۲۰ق)
 (نک: مرعشی، ش ۱۴۰۹/۱۳)
- **فاضل خوانساری**، ش ۲۴۸/۲، **فهرست ۲۱۸/۱**
 عنوان معرفی: التصور و التصدیق
 از: فخر رازی
 نام صحیح مؤلف: قطب‌الدین محمد رازی (۷۶۶ق)

(نک: دنا ۱۱/۳)

• فاضل خوانساری، ش ۲۴۸/۴،

فهرست ۲۱۹/۱

عنوان معرفی: المحصورات الحملیه
و الشرطیه

از: فخر رازی

عنوان صحیح: لطائف الاسرار فی
تحقیق المحصورات

مؤلف: قطب‌الدین رازی (۷۶۶ق)

(نک: دنا ۱۰۲۸/۲)

• فاضل خوانساری، ۲۶۹/۵،

فهرست ۲۵۲/۱

عنوان معرفی: دعاء الانجیلیه

از: ناشناس

توضیح: این دعا منسوب به امام
سجاد (ع) است.

• فاضل خوانساری، ش ۴۱۴/۲،

فهرست ۸۹/۲

عنوان معرفی: رساله فی تفصیل امثله
المناظره

از: ناشناس

عنوان صحیح: آداب البحث و
المناظره

مؤلف: اسماعیل گلنبوی (۱۲۰۵ق)

(نک: دنا ۲۸/۱)

حاشیه بر: فهرست مدرسه نمازی

خوی

نگاشته علی صدرایی خویی

• مدرسه نمازی، ش ۷۳۲،

فهرست ۳۹۴

عنوان معرفی: الدعاء

عنوان صحیح: دعای علوی مصری

• مدرسه نمازی، ش ۷۴۵،

فهرست ۴۰۱

عنوان معرفی: منتخب امالی شیخ

صدوق

عنوان صحیح: تبویب الامالی

(نک: فهرستگان حدیث ۱۰۰۹/۳)

دامغان

حاشیه بر: فهرست مدرسه

فتحعلی بیگ دامغان

نگاشته سید جعفر اشکوری

• مدرسه فتحعلی بیگ دامغان،

ش ۲۸۲/۹، فهرست ص ۲۰۶

عنوان معرفی: نظم صد کلمه

از: ناشناس

خوی

- نگاشته ابوالفضل حافظیان بابلی،
ج ۱ و ۲ (چاپ دارالحدیث)
- آستانه عبدالعظیم حسنی (ع)،
ش ۵۹۰، فهرست ج ۱ ص ۸۱
عنوان معرفی: بیان سرّ اختیار = جبر
و اختیار
از: محمّدباقر بن محمّدجعفر
همدانی شیخی (۱۳۱۹ق)
 - نام صحیح مؤلف: محمّدباقر بن
محمّدجعفر قمی اصفهانی (قرن
۱۳ق)
(نک: الذریعه ۸۴/۵؛ فهرست
مرعشی ۲۵/۱۸، ش ۶۸۳۲)
(از افادات محمّدحسین امینی)
 - آستانه حضرت عبدالعظیم،
ش ۶۵۸، فهرست ۲۹۵/۱
عنوان معرفی: زراعت
از: ناشناس
عنوان صحیح: ارشاد الزراعة
 - آستانه عبدالعظیم، ش ۴۲۷،
فهرست ۳۶۰/۱
عنوان معرفی: الشواهد الربوبیه
از: ملاصدرا با حاشیه ملاعلی نوری
توضیح: حاشیه نوری در الذریعه
۱۶۶/۴ و کتابشناسی جامع ملا صدرا
۲۶۷ و ۲۶۲ نیز یاد شده، ولی در
این کتابشناسی، عنوان مستقلاً
ندارد.
- ناظم: عادل بن علی خراسانی
شیرازی (قرن ۱۰ق)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه قمر
بنی هاشم دامغان
نگاشته سید جعفر اشکوری (چاپ
قم، مجمع ذخائر اسلامی)
- کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان،
ش ۱۳۸/۱، فهرست ص ۹۱
عنوان معرفی: اکسیر
از: ملا محسن فیض کاشانی
نام صحیح مؤلف: نوروزعلی بن
محمّد قزوینی (قرن ۱۱ق)
(نک: دنا ۹۳/۲)
 - کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان،
ش ۲۱۷، فهرست ۱۴۳
عنوان معرفی: کتابی در نجوم
از: ناشناس
عنوان صحیح: قانون مسعودی
مؤلف: ابوریحان بیرونی
آقای یوسف بیگ باباپور مقاله‌ای در
معرفی آن در **جنگ** انجمن
فهرست‌نگاران ج ۱ ص ۸۹—۱۱۶
نوشته‌اند.
-
- ری**
-
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه آستانه
حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)

چاپ رسیده است. در حالی که رساله کلامی شیخ مفید >النکت فی مقدمات الاصول< نام دارد که نسخه‌هایی از آن موجود است (نک: فهرست مرعشی ۲۳۹/۳۱) و باتصحیح استاد سید محمد رضا جلالی در ضمن منشورات کنگره شیخ مفید به چاپ رسیده است.

اما النکت الاعتقادیه با آثار شیخ مفید همخوانی و شباهتی ندارد و تمامی نسخه‌های موجود از آن مربوط به پس از سده هشتم هجری است و در برخی نسخه‌ها به فخرالمحققین منسوب شده و نوعاً همراه با آثاری از علامه حلی و فخرالمحققین است.

استاد فقید مرحوم سید عبدالعزیز طباطبایی و فاضل معاصر آقای رضا مختاری بحث مبسوطی در این باره ارائه کرده‌اند.

نک: فهرست عکسی مرعشی، ج ۵ ص ۷۷-۷۸؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ۱۴۲-۱۴۹؛ فهرست آثار شیخ مفید در کتابخانه آیت الله مرعشی ۱۴۵-۱۴۹؛ معجم التراث الکلامی ۴۱۸/۵.

• آستانه عبدالعظیم، ش ۲۷۸، فهرست ۳۹۳/۱
عنوان معرفی: علمای امامیه و رجعت

از: عبدالرزاق اصفهانی از احفاد ملا فتح الله قزوینی صاحب ابواب الجنان توضیح: نام صاحب ابواب الجنان محمد رفیع بن فتح الله واعظ قزوینی است.

• آستانه عبدالعظیم، ش ۷۱۶، فهرست ۵۵۸/۲
عنوان معرفی: علائم الظهور از: علامه مجلسی

عنوان صحیح: قیام الساعه مؤلف: علی بن فتح الله کاشانی توضیح: این مجموعه ۶ رساله دارد، از جمله رساله دو حدیث در باب قیامت که در فهرست یاد نشده است.

(از افادات مهدی سلیمانی آشتیانی)

• آستانه عبدالعظیم حسنی، ش ۶۲۹، فهرست ج ۲ ص ۶۴۹
عنوان معرفی: النکت الاعتقادیه از: شیخ مفید

توضیحی درباره مؤلف: این رساله در بسیاری از فهارس به شیخ مفید منسوب شده و با همین انتساب به

- آستانه حضرت عبدالعظیم،
ش ۷۱۵، فهرست ۶۲۵/۲
عنوان معرفی: مناسک الحج الصغیر
از: شهید ثانی
نام صحیح مؤلف: محقق کرکی
(از افادات شیخ رضا مختاری)
حاشیه بر: فهرست حوزه و موزه
آستانه عبدالعظیم حسنی (ع)
نگاشته ابوالفضل حافظیان بابلی
(چاپ دارالحديث)
- حوزه و موزه آستانه حضرت
عبدالعظیم حسنی، ش ۶۵، فهرست
ص ۲۶-۲۷
عنوان معرفی: حاشیه کتاب فی
اصول الفقه
از: ناشناخته
توضیح: احتمالاً حاشیه قوانین
الاصول میرزای قمی باشد.
(از افادات آقای محمدحسین امینی)
-
- شیراز
-
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه ملی
فارس
نگاشته علی نقی بهروزی و
محمدصادق فقیری، ج ۲ و ۱ (چاپ
انجمن کتابخانه‌های عمومی شیراز)
- ملی فارس، ۲۴۸، فهرست
۲۲۵/۱
- عنوان معرفی: رساله المذهب فی
حفظ الصحه
عنوان صحیح: الرساله الذهبیه
نک: فهرستگان حدیث ۷۳/۴
- ملی فارس، ش ۹۲، فهرست
۲۷۷/۱
عنوان معرفی: ذخیره العقبی فی
الموده فی القربی
از: ناشناس
- عنوان صحیح: الذخیره فی العقبی
فی الموده فی القربی
از: سید شبر بن محمد بن ثنوان
مشعشی حویزی (۱۱۸۶ق)
- این کتاب با تصحیح سید مهدی
رجایی به وسیله کتابخانه آیت الله
مرعشی به چاپ رسیده است.
- ملی فارس، ش ۳۱۴، فهرست
۲۹۳/۱
عنوان معرفی: شرح مقدمه جزری
عنوان صحیح: الحواشی المفهمه فی
شرح المقدمه [الجزریه]
- ملی فارس، ش ۵۱/۲/۶۰۱،
فهرست ۱۹۲/۲
عنوان معرفی: شرح بر مقصد سوم
تجريد العقائد
از: ناشناس
- عنوان صحیح: حاشیه حاشیه
الخفري علی شرح التجريد الجديد
از: ملا عبدالرزاق لاهیجی (۱۰۷۱ق)

- نک: دنا ۱۴۹/۴
- **ملی فارس**، ش ۶۹۸/۱۰،
فهرست ۲۸۶/۲-۲۸۷
عنوان معرفی: رساله جوابیه
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: اجوبه مسائل الشاه
فضل الله فی التفسیر
مؤلف: شیخ بهایی (۱۰۳۰ق)
 - **ملی فارس**، ش ۷۱۱/۳،
فهرست ۳۰۴/۲
عنوان معرفی: خلاصه علم الدرايه
از: شیخ بهایی
عنوان صحیح: الوجیزه فی الدرايه
حاشیه بر: فهرست کتابخانه آستانه
شاهچراغ شیراز
نگاشته علی نقی بهروزی (ج ۱ و ۲) و
محمد برکت (ج ۳)
 - **شاهچراغ شیراز**، ش ۱۲۲۱،
فهرست ۲۲۴/۱
عنوان معرفی: مقال چهارم
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: سفینه النجاه
مؤلف: علی اصغر قزوینی
این نسخه شامل مقال چهارم از
کتاب است.
 - **شاهچراغ شیراز**، ش ۱۲۳۳/۲،
فهرست ۲۳۴/۱
 - عنوان معرفی: صد کلمه قصار، با
ترجمه منظوم جامی
 - عنوان صحیح: مطلوب کل طالب من
کلمات علی بن ابی طالب (ع)
از: رشیدالدین وطواط
 - **شاهچراغ شیراز**، ش ۲۶۹/۲،
فهرست ۳۱۶/۲
عنوان معرفی: کلمات قصار
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: غرر
از: محمد بن حسن زورآبادی
(نک: فهرستگان حدیث ۱۱۳/۵)
 - حاشیه بر: فهرست بنیاد فارس
شناسی شیراز
نگاشته محمد برکت
 - **بنیاد فارس شناسی**، ش ۳۰،
فهرست ۴۶
عنوان معرفی: دیوان شعر فارسی
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: مصباح رشیدی
ناظم: رشیدالدین اسفراینی
(نک: فهرست نسخه‌های خطی
فارسی ۳۲۰۵/۴)
 - **بنیاد فارس شناسی**، ش ۵۱،
فهرست ۷۱
عنوان معرفی: ترسل
از: ناشناس

- عنوان صحیح: منشآت
 مؤلف: میرزا مهدی خان منشی
 استرآبادی
 • بنیاد فارس شناسی، ش ۵۹/۱،
 فهرست ۷۶
 عنوان معرفی: الاجتهاد و التقليد
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: رساله الاجتهاد و
 الاخبار
 مولف: وحید بهبهانی (۱۲۰۵ق)
 • بنیاد فارس شناسی، ش ۵۹/۲،
 فهرست ۷۶
 عنوان معرفی: اصول فقه
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: رساله الجمع بين
 الاخبار
 مؤلف: وحید بهبهانی (۱۲۰۵ق)
 • بنیاد فارس شناسی، ش ۹۴/۶،
 فهرست ۱۲۲
 عنوان معرفی: ادبیات
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: نوابغ الكلم
 مؤلف: جارالله زمخشری
 حاشیه بر: فهرست مجموعه‌های
 کتابخانه علامه طباطبایی شیراز
 نگاشته محمد برکت (چاپ شده در
 دفتر سوم نسخه پژوهی)
 • علامه طباطبایی شیراز،
 ش ۶۰۴/۹، نسخه پژوهی ۱۰۹/۳
- عنوان معرفی: کشف النقاب
 عنوان صحیح: تسدید الفقهاء =
 تسدیدیه
 مؤل: کاظم رشتی (۱۲۵۹ق)
 (نک: دنا ۱۱۷۲/۲)
-
- قائن**
-
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه
 جعفریه (زهان) به ضمیمه فهرست
 کتابخانه سید معصوم قهستانی
 (قائن)
 نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری
 (چاپ قم مجمع ذخائر اسلامی)
 • مدرسه جعفریه قائن،
 ش ۱۰۵/۱، فهرست ص ۹۳
 عنوان معرفی: الکشکول فیما جرى
 لآل الرسول
 از: سید حیدر آملی
 توضیح: انتساب کتاب به سید حیدر
 آملی مشکوک است بلکه باید از ابن
 معمار بغدادی باشد.
 • مدرسه جعفریه قائن،
 ش ۱۵۳/۱، فهرست ص ۱۳۴
 عنوان معرفی: ارجوزه فی المعانی
 از: ناشناس
 توضیح: این ارجوزه به نام محییه
 خوانده می‌شود و از ابن شحنه است
 و میرزا محمد مشهدی شرحی بر آن

دارد موسوم به انجاح المطالب فی الفوز بالمآرب.

• مجموعه سید معصوم قهستانی، ش ۲۱/۱، فهرست ص ۱۳۲

عنوان معرفی: مناقب امیرالمؤمنین (ع)
از: ناشناس

عنوان صحیح: العمده فی عیون صحاح الاخبار فی مناقب امام الابرار مؤلف: یحیی بن حسن، ابن بطریق حلّی (۶۰۰ق)

(نک: التراث العربی المخطوط فی مکتبات ایران ۱۳۷/۹)

حاشیه بر: فهرست کتابخانه‌های قائن

نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)

• کتابخانه سید حسین امام قائن، ش ۱۰، فهرست ص ۱۸۵

عنوان معرفی: شرح تجرید العقائد از: ناشناس

عنوان صحیح: تسدید القواعد = شرح قدیم

از: اصفهانی
(نک: کتابشناسی تجرید الاعتقاد، ص ۴۲)

قزوین

حاشیه بر: فهرست کتابخانه امام صادق (ع) قزوین

نگاشته محمود طیار مراغی، جلد اول (چاپ قزوین)

• کتابخانه امام صادق (ع) قزوین، ش ۲۵۷، فهرست ۳۶/۱
عنوان معرفی: [اصول فقه] از: ناشناس

عنوان صحیح: حاشیه الوافیة مؤلف: محمد بن محمد باقر رضوی قمی

(نک: دنا ۴۶۹/۴)

• کتابخانه امام صادق (ع) قزوین، ش ۴۵، فهرست ۶۰/۱

عنوان معرفی: تفسیر القرآن از: ناشناس

عنوان صحیح: انوار التنزیل و اسرار التأویل

مؤلف: قاضی بیضاوی

• کتابخانه امام صادق (ع) قزوین، ش ۴۶، فهرست ۶۰/۱

عنوان معرفی: تفسیر القرآن از: ناشناس

- عنوان صحیح: انوار التنزیل
مؤلف: قاضی بیضاوی
- کتابخانه امام صادق (ع)
قزوین، ش ۱۱۳، فهرست ۱۴۶/۱
عنوان معرفی: سؤال و جواب
از: ناشناس
توضیح: احتمالاً از حجة الاسلام
شفتی یا جامع الشتات میرزای قمی؟
- کتابخانه امام صادق (ع)
قزوین، ش ۱۱۴، فهرست ۱۴۷/۱
عنوان معرفی: سؤال و جواب
از: سید باقر مجتهد... از مؤلف جز
نام کوچکش اطلاعی بدست نیامده
است.
- نام کامل مؤلف: سید محمدباقر بن
محمدنقی موسوی شفتی اصفهانی
(۱۲۶۰ق)
- کتابخانه امام صادق (ع)
قزوین، ش ۱۵۷، فهرست ۱۹۰/۱
عنوان معرفی: الفقه
از: ناشناس
توضیح: نسخه شماره ۳۹۶ من
لایحضره الفقیه
از: شیخ صدوق (۳۸۱ق) است.
-
- قم
-
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه آستانه
حضرت معصومه سلام الله علیها
- نگاشته سید حسن نقیبی (ج ۱)
• آستانه حضرت معصومه
سلام الله علیها، ش ۴۹/۳، فهرست
نقیبى ۷۰/۱
عنوان معرفی: سراج القلوب
از: عبدالله حسینی مدنی
نام صحیح مؤلف: ابونصر قطان
غزنوی
(نک: فهرستواره ۱۶۵/۶ و ۳۴۲/۹،
منزوی ۴۴۸۲/۶)
اصلاح شود:
معجم التراث الکلامی ۵۲۶/۳ رقم
۷۳۲۰
- آستانه معصومیه قم، ش ۱۵۴،
فهرست ۱۷۴/۱
عنوان معرفی: حجة الیقین
عنوان صحیح: الحجة البالغة فی
شرح الاحادیث القدسیة
(نک: فهرستگان حدیث ۴۷/۷)
- آستانه حضرت معصومه
سلام الله علیها، ش ۸۳۳۵، فهرست
۱۸۷/۱
عنوان معرفی: حاشیه الفیه
عنوان صحیح: شرح الفیه
مؤلف: محقق کرکی
(نک: حیاة المحقق الکرکی و آثاره
۴۱۴/۲)

- آستانه حضرت معصومه سلام‌الله علیها، ش ۳۴۱، فهرست ۳۲۹/۱
عنوان معرفی: قواعد نحوی
از: ناشناس
- عنوان صحیح: تحفه المبتدئين
از: علی بن حسین کربلابی
(نک: هف ۲۵۱/۱ و مجلس ش ۱۳۱۵۱/۳)
- آستانه حضرت معصومه سلام‌الله علیها، ش ۳۵۰/۴، فهرست ۳۳۷/۱
عنوان معرفی: اشعاری عرفانی
از: حسینی
عنوان صحیح: کنز الرموز
از: امیر حسینی هروی
(نک: فهرست مشترک پاکستان ۳۹۳/۷ و منزوی ۳۰۶۰/۴)
- حاشیه بر: فهرس مخطوطات
مکتبه الشیخ علی حیدر المؤید فی قم المقدسه
بدون نام فهرست‌نگار، ج ۱ و ۲ و ۳
(گویا نسخه‌های خطی این کتابخانه به مشهد منتقل شده است).
- کتابخانه علی حیدر مؤید، ش ۵، فهرست ۵۲۹/۳
عنوان معرفی: شرح اشعار الامام الحسین (ع)
- از: ناشناس
مؤلف: زکریا بن محمد انصاری
(نک: دنا ۱۰۰۴/۸)
- کتابخانه علی حیدر مؤید، ش ۵۵۲، فهرست ۲۴/۲
عنوان معرفی: الحاشیه علی شرح کتاب فی الفلسفه
از: ناشناس
عنوان صحیح: حاشیه شرح حکمه العین
از: محمد بن حسن شیروانی
(نک: ۱۰۹۸ق)
- کتابخانه علی حیدر مؤید، ش ۶۷۱، فهرست ۱۷۸/۲
عنوان معرفی: کتاب فی شرح الاحادیث
عنوان صحیح: شرح الکافی
شارح: محمد صالح بن احمد مازندرانی (۱۰۸۶ق)
(نک: فهرستگان حدیث ۴۱۴-۴۳۴/۴)
- کتابخانه علی حیدر مؤید، ش ۵، فهرست ۵۲۹/۳
عنوان معرفی: شرح اشعار الامام الحسین (ع)

- عنوان صحیح: شرح دیوان السجاد(ع)
(نک: عکسی مرعشی، ش ۱۳۰۲)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه فیضیه قم
نگاشته رضا استادی، ج ۱ و ۲
- فیضیه، ش ۱۵۸۸، فهرست استادی، ۷۳/۱
- عنوان معرفی: حاشیه انوار التنزیل از: سعدی افندی
نام دیگر: الفوائد البهیه
(نک: کشف الفهارس ۴۰/۴، التراث العربی ۲/۲۵۵)
- فیضیه، بدون شماره، فهرست استادی، ۲۲۱/۱
- عنوان معرفی: الكلمات القصار از: ناشناس
عنوان صحیح: غرر الحکم و جواهر الکلم، از یکی از علمای شیعه قبل از قرن ۸ ق
(نک: فهرستگان حدیث ۵/۱۱۴-۱۱۶)
- فیضیه، ش ۱۸۹۴، فهرست استادی، ۲۴۱/۱
- عنوان معرفی: المزار از: شیخ مفید (۴۱۳ق)
نام صحیح مؤلف: شهید اول محمد بن مکی عاملی (۷۸۶ق)
- در اکثر فهارس این اشتباه رخ داده و مزار شهید اول به شیخ مفید منسوب شده است. در این باره مرحوم استاد سید عبدالعزیز طباطبایی و دوست دانشمند آقای رضا مختاری افاداتی دارند و منشأ اشتباه را روشن کرده‌اند.
- (نک: فهرست عکسی مرعشی، ج ۳، ص ۴۳۵، ش ۱۱۸۳؛ الشهد الاول حیاته و آثاره ۲۰۷-۲۱۱؛ الشیخ المفید و عطاؤه الفکری الخالد ۱۱۵-۱۱۷؛ فهرست آثار خطی شیخ مفید در کتابخانه آیت الله مرعشی ۱۵۱-۱۵۲).
- فیضیه، ش ۳۹۸، فهرست ۱۱/۲
- عنوان معرفی: رجال من لا یحضره الفقیه
نام صحیح: ترتیب مشیخه من لایحضره الفقیه
از: ناشناس
(نک: فهرستگان حدیث ۱/۱۷۶)
- فیضیه، ش ۸۸/۲، فهرست استادی، ۲/۳
- عنوان معرفی: رساله‌ای شامل چند مسأله ادبی
عنوان صحیح: غرر الفرائد و درر القلائد = امالی سید مرتضی

- مؤلف: علم الهدی علی بن حسین
موسوی بغدادی (۴۳۶ق)
(نک: دنا ۷/۷۹۰)
- فیضیه ۷/۱۲۶، فهرست ۳/۴
عنوان معرفی: رساله فی اثبات
الواجب
توضیح: این رساله در الذریعه
۱۴۳/۱۷ رقم ۷۵۲ به عنوان حقا و
قدر < بعض اصحاب معرفی شده
و در فهرست کتابخانه ملی ۱۰/۳۴،
ش ۱/۱۵۳۹ع به عنوان رساله فی
القضاء و القدر < از: شیخ عبدالله بن
علی بحرانی معرفی شده است.
(نک: مجلس، ش ۱۷۴۹۲)
- فیضیه ۲/۸۰۰، فهرست ۳/۲۴
عنوان معرفی: انوار الرياض
از: ناشناس
مؤلف: محمد بن عبدالصمد حسینی
شهشهانی (۱۲۸۷ق)
(نک: دنا ۲/۲۴۵-۲۴۸)
- فیضیه، ش ۲۲/۱۶۶۵، فهرست
۳/۱۱۳
عنوان معرفی: آمار علوی
عنوان صحیح: آثار علوی = کائنات
جو
مؤلف: محمد بن حسن شیروانی
(۱۰۹۸ق)
- (نک: دنا ۱/۱۶)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه فاضل
قائینی
(چاپ شده در تراثنا عدد ۴۹ و ۵۰ و
۵۱ و ۵۲)
• قائینی، ش ۲۹۴، تراثنا ۵۲/۱۲۳
عنوان معرفی: مشیخه من لا یحضره
الفقیه
نام صحیح: ترتیب مشیخه من لا
یحضره الفقیه
از: محمد مؤمن بن عبدالرضا
موسوی بفرویی یزدی، قرن ۱۱.
(نک: فهرستگان حدیث ۱/۱۷۷)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه آیت الله
گلپایگانی
نگاشته سید احمد حسینی اشکوری؛
ج ۱
نگاشته رضا استادی؛ ج ۲ و ۳
نگاشته ابوالفضل عربزاده، فهرست
القبایی
نگاشته ابوالفضل حافظیان بابلی و
علی صدرایی خوبی، فهرست جدید
در ۹ جلد
• گلپایگانی، ش ۱/۴۸، فهرست
اشکوری ۱/۵۸
عنوان معرفی: قبله عراق العجم و
خراسان

- از: شیخ حرّ عاملی
عنوان صحیح: تحفه اهل الایمان فی
قبله عراق العجم و خراسان
مؤلف: شیخ حسین بن عبدالصمد
عاملی پدر شیخ بهایی
- گلیپایگانی، ش ۲۴۲ (۱۸/۱۸۷)،
فهرست اشکوری ۲۰۷/۱
عنوان معرفی: الرجوع الی الثقلین
از: ناشناس
عنوان صحیح: تفسیر النعمانی =
المحکم و المتشابه که به چند نفر
منسوب شده است.
 - گلیپایگانی، ش ۲۵۸، فهرست
اشکوری ۲۲۵/۱
توضیح در اینجا دو کتاب در
مجموعه معرفی شده، درحالی که
چهار کتاب دارد:
 ۱. الفیه
 ۲. حاشیه الفیه، از: کرکی
 ۳. شرح الفیه، از: کرکی
 ۴. شرح الفیه، از: ناشناس

(نک: حیاة المحقق الکرکی و آثاره
۴۱۴/۲)

 - گلیپایگانی ۲۲/۱۹۳، فهرست
استادی ۲۴۶/۲
عنوان معرفی: منتخب حاوی الاقوال
یا رجال شیخ عبدالنبی
نام صحیح: تکملة نقد الرجال =
الفوائد الرجالیة
- (نک: فهرستگان حدیث ۲۱۱/۱)
- گلیپایگانی، ش ۲۱۲۵، فهرست
استادی ۱۶۹/۳
عنوان معرفی: شاید مناقب الطاهرین
طبری
عنوان صحیح: بهجة المباحج
مؤلف: حسن شیعی سبزواری
(نک: معجم الآثار المخطوطة حول
الامام علی(ع)، ص ۴۱۳).
 - گلیپایگانی، ش ۵/۶۳، فهرست
عربزاده
عنوان معرفی:.....
عنوان صحیح: الخلاصة فی معرفة
الحدیث
مؤلف: حسین طیبی (۷۴۳ق)
(نک: فهرستگان حدیث ۱۲۲/۱)
 - گلیپایگانی، ش ۳۲/۵، فهرست
عربزاده
عنوان معرفی: تهذیب تهذیب
الکمال
از: ناشناس
نام صحیح: المجرّد من تهذیب
الکمال
مؤلف: شمس الدین ذهبی
(نک: عکسی مرعشی، ش ۱۰۱۷،
میراث شهاب ۵۵/۳۱)
 - گلیپایگانی، ش ۱۹/۱۱۵،
فهرست جدید ۳۱/۱
عنوان: آداب و ادعیه

- از: ناشناس
عنوان صحیح: جمال الصالحین
مؤلف: حسن بن عبدالرزاق لاهیجی
(نک: دنا ۶۹۹/۳)
- گلیایگانی، ش ۲۵/۱۰۸،
فهرست جدید ۱۶۱۸/۳
عنوان معرفی: مقاله فی الحركة
از: ناشناس
عنوان صحیح: ابطال کون الحركة
فرداً سیالا = حاشیه الشفاء
مؤلف: محمد بن عبدالفتاح تنکابنی
(نک: دنا ۱۰۵/۱)
- گلیایگانی، ش ۳۴/۱۴۸،
فهرست جدید ۱۹۹۵/۴
عنوان معرفی: الرجال
از: محمدتقی مجلسی
عنوان صحیح: توضیح المقال =
رجال صغیر
مؤلف: محمد بن علی استرآبادی
(۱۰۲۸ق)
(نک: دنا ۴۲۳/۳)
- گلیایگانی، ش ۹/۱۷۱، فهرست
جدید ۲۲۵۲/۴
عنوان معرفی: زوال الشمس
از: ناشناس
عنوان دیگر: تعلیقہ علی الروضۃ
البھیة
- مؤلف: محمدتقی بن حسینعلی
هروی (۱۲۹۹ق)
(نک: دنا ۶۴/۳)
- گلیایگانی، ش ۵/۷۹، فهرست
جدید ۲۳۵۹/۴
عنوان معرفی: سیرو سلوک
از: ناشناس
عنوان صحیح: آداب المریدین
مؤلف: میرزا بابا شیرازی (۱۲۸۶ق)
(نک: دنا ۵۳/۱)
- گلیایگانی، ش ۱۱/۱۷۰،
فهرست جدید ۲۳۷۲/۵
عنوان معرفی: الشافیة
از: ابن حاجب
عنوان صحیح: الأجرومیة
مؤلف: ابن آجروم (۷۲۳ق)
(نک: دنا ۲۰/۱)
- گلیایگانی، ش ۹/۱۷۴، فهرست
جدید ۳۲۲۷/۶
عنوان معرفی: رسالہ فی القطع و
الیقین
عنوان صحیح: تسدید الفقهاء =
تسدیدیه
از: کاظم رشتی (۱۲۵۹ق)
(نک: دنا ۱۱۷۲/۲)
- گلیایگانی، ش ۲۴/۲۰۳،
فهرست جدید ۴۴۴۱/۸

- عنوان معرفی: المغالطات
 مؤلف: ناشناس
 عنوان صحیح: آداب البحث و المناظره
 مؤلف: فخرالدین محمد بن حسین حسینی
 (نک: دنا ۲۶/۱)
- گلیپایگانی، ش ۶/۱۵۵، فهرست جدید ۴۷۹۹/۸
 عنوان معرفی: نظم الاسماء الحسنی
 از: ابو عبدالله مشرع مغربی
 عنوان صحیح: القصیده الدمیاطیه فی الاسماء الحسنی
 ناظم: محمد بن احمد دمیاطی (۹۲۱ق)
 (نک: دنا ۲۲۱/۸)
- حاشیه بر: فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی نگاشته سید احمد حسینی اشکوری، از جلد یکم تا هشتم
- خطی مرکز احیاء، ش ۴۰/۲، فهرست ۶۰/۱
 عنوان معرفی: واقعات عالمگیری
 از: ناشناس
 مؤلف: میرزا محمدعالی شیرازی نعمت‌خان
- خطی مرکز احیاء، ش ۸۲/۲، فهرست ۱۱۹/۱
 عنوان معرفی: مناسک حج
- از: ناشناس
 مؤلف: ملا احمد مقدّس اردبیلی
 (نک: فهرست دانشگاه ۱۸۷۰/۵)
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۱۸، فهرست ۱۶۳/۱
 عنوان معرفی: مجمع المنافع البدنیه
 از: ناشناس
 مؤلف: یوسف بن اسماعیل کتبی بغدادی
 (نک: عکسی مرعشی، ش ۱۹۵۰)
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۵۴، فهرست ۲۲۰/۱
 عنوان معرفی: فقه جعفری
 از: ناشناس
 توضیح: این کتاب در منابع و فهارس به نامهای ذیل خوانده شده: <ارشاد>، <فقه فارسی>، <زبده>، <فقه شاهی>، <جامع المسائل> و... و به چند نفر منسوب شده از جمله:
۱. ملا احمد مقدّس اردبیلی
 ۲. کمال‌الدین حسین الهی اردبیلی
 ۳. تاج‌الدین حسن گرگانی
 ۴. علامه ملا محمدباقر مجلسی
- مقاله‌ای در این باره در کتاب ماه کلیات، ش ۱۵۶ نوشته‌ام.

- عنوان معرفی: معنی التصور و التصدیق
- عنوان صحیح: التصور و التصدیق
- خطی مرکز احیاء، ش ۹۴۶، فهرست ۱۷۲/۳
- عنوان معرفی: دیوان زبلی دهلوی
- نام صحیح مؤلف: جعفر زتلی دهلوی
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۱۰۸، فهرست ۳۴۶/۲
- عنوان معرفی: خلاصه فقه از: ناشناس
- توضیح: نسخه دیگری از همین کتاب به شماره ۱۵۴ در همین فهرست ج ۱ ص ۲۲۰ با عنوان <فقه جعفری> معرفی شده است. و در فهرست مرعشی ۱۷۴/۱۶ به عنوان <ارشاد> معرفی شده و در ذریعه با عنوان <زبده> به ملا احمد مقدس اردبیلی منسوب شده و در همانجا با عنوان <فقه شاهی> به تاج الدین حسن گرگانی منسوب شده است. مقاله‌ای در این باره در کتاب ماه کلیات ش ۱۵۶ نوشته‌ام.
- (نک: مجلس، ش ۱۷۴۸۷، الذریعه، ۱۶/۱۲ و ۲۹۴/۱۶)
- خطی مرکز احیاء، ش ۵۰۸، فهرست ۱۲۷/۲
- عنوان معرفی: نهج البلاغه، کتابت در اوایل سده ششم
- توضیح: این نسخه قبلاً در مکتبه خصوصی آتشی یزد بوده و مرحوم استاد سید عبدالعزیز طباطبایی آن را از نسخ قرن پنجم هجری دانسته است. اخیراً این نسخه را مرکز نشر میراث مکتوب چاپ عکسی نموده است.
- (نک: تراثنا ۶۶/۵)
- خطی مرکز احیاء، ش ۵۱۶/۴، فهرست ۱۳۸/۲
- عنوان معرفی: شیم فرخی از: ناشناس
- توضیح: احتمالاً از فاضل گروسی صاحب مشکاه محمدیه باشد؟
- خطی مرکز احیاء، ش ۵۵۶، فهرست ۱۸۷/۲
- عنوان معرفی: شرح فرائض المحرر از: محمد قمری مرشدی
- مؤلف: محمد عمری مرشدی
- (نک: مجلس، ش ۱۷۳۵۹)
- خطی مرکز احیاء، ش ۸۹۴/۷، فهرست ۱۱۷/۳

- خطی مرکز احیاء، ش ۱۲۴۱، فهرست ۵۰/۴
عنوان معرفی: الامامه
عنوان صحیح: بدیعیه
مؤلف: محمد رحیم بن محمد کریم
کرمانی (۱۳۰۷ق)
(نک: دنا ۲/۴۶۴)
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۳۷۵/۱، فهرست ۲۰۳/۴
عنوان معرفی: دستور خط نستعلیق
از: ناشناس
توضیح: بخشی از آداب المشق
مجنون رفیقی هروی است در کتاب
آرایی و رسالاتی در خوشنویسی
با عنوان آداب الخط به چاپ رسیده
است.
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۴۰۵، فهرست ۲۳۹/۴
عنوان معرفی: کثرت یا وحدت
حقیقت
از: ناشناس
عنوان صحیح: مکاتبات سید احمد
کربلایی با شیخ محمد حسین
اصفهانی (کمپانی)
یک بار با تصحیح سید جلال الدین
آشتیانی و بار دیگر با تعلیقات سید
محمد حسین حسینی طهرانی به نام
توحید علمی و عینی به چاپ
رسیده است.
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۴۹۰/۲، فهرست ۳۳۳/۴
عنوان معرفی: معنی خذ اللباب
از: جمال الدین محمد خوانساری
عنوان صحیح: تفسیر خذ اللباب و
اطرح القشور
مؤلف: آقا محمد بیدآبادی
این رساله در مجله حوزه چاپ شده
است.
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۵۴۷/۱۴، فهرست ۴۰۳/۴
عنوان معرفی: شکل القطاع
عنوان صحیح: کشف القناع عن
اسرار شکل القطاع
(نک: الذریعه ۱۸/۵۰)
از افادات حسین متقی
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۷۸۷، فهرست ۲۰۴/۵
عنوان معرفی: حقائق الايمان
از: شهید ثانی زین الدین بن علی
عاملی
عنوان صحیح: ایضاح البیان فی
تحقیق الايمان
مؤلف: زین الدین بن محسن عاملی
(قرن ۱۰ق) به مقاله آقای رضا
مختاری در این باره رجوع شود.
- خطی مرکز احیاء، ش ۱۷۸۸، فهرست ۲۰۶/۵
عنوان معرفی: ترجمه صد کلمه

- عنوان صحیح: مطلوب کل طالب من
کلمات علی بن ابی طالب (ع)
- خطی مرکز احیاء،
ش ۲۱۹۰/۹، فهرست ۱۹۶/۶
عنوان معرفی: التفضیل
از: ناشناس
- مؤلف: ابوالفتح محمد بن علی بن
عثمان کراجکی (۴۴۹ق)
با تصحیح محدث ارموی به چاپ
رسیده است.
(از افادات حسین متقی)
- خطی مرکز احیاء، ش ۲۴۰۳،
فهرست ۳۸۵/۶
عنوان معرفی: حاشیه شرح التجرید
الجدید
از: ناشناس
- عنوان صحیح: حاشیه قدیم دوانی بر
شرح قوشچی بر تجرید الاعتقاد
از: جلال‌الدین محمد بن اسعد
دوانی (۹۰۸ق)
(نک: کتابشناسی تجرید الاعتقاد،
ص ۶۸-۶۴)
- خطی مرکز احیاء، ش ۲۴۳۷،
فهرست ۴۱۵/۶
عنوان معرفی: الدرّة الفاخره فی
زیارات العتره الطاهره
مؤلف: یمنی لنکرانی
- نام صحیح مؤلف: تمینی صاحب
ابتلاء الاولیاء
- خطی مرکز احیاء، ش ۲۶۷۸،
فهرست ۱۶۰/۷
عنوان معرفی: الايضاح
از: فضل بن شاذان
- توضیح: این نسخه مجموعه‌ایست
شامل سه کتاب:
۱. الايضاح، از: فضل بن
شاذان
 ۲. المناقب، از: محمد بن علی
بن حسین علوی
 ۳. فهرست خطیب
امیرالمؤمنین (ع)، از: محمد
بن علی بن حسین علوی
و انجام ذکر شده مربوط به الايضاح
نیست بلکه مربوط به رسالهٔ سوم
است.
- از افادات سید حسن موسوی
- خطی مرکز احیاء، ش ۲۶۸/۲،
فهرست ۱۶۴/۷
عنوان معرفی: جمع الجمع
از: ابن ابی‌جمهور احسائی (حدود
۹۰۶ق)
- عنوان صحیح: المجلی مرآة المنجی،
از ابن ابی‌جمهور احسائی (زنده در
۹۰۹ق)

- فخرالمحققین باشد. در این باره بحث مبسوطی در دفتر یکم <کتاب شیعه> آورده‌ام.
- **خطی مرکز احیاء، ش ۳۲۶۶، فهرست ۲۳۸/۸**
عنوان معرفی: حاشیه شرح التجرید الجدید
از: ناشناس
عنوان صحیح: حاشیه قدیم دوانی بر شرح قوشچی بر تجرید الاعتقاد
مؤلف: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی (۹۰۸ق)
(نک: کتابشناسی تجرید الاعتقاد، ص ۶۸-۶۴)
 - **خطی مرکز احیاء، ش ۳۲۶۹، فهرست ۲۴۳/۸**
عنوان معرفی: مختصر نهج البیان
از: ناشناس
توضیح: در برخی فهرستها مؤلف این مختصر محمد بن علی نقی شیبانی معرفی شده است.
(نک: فهرست مرعشی، ۴۴۸/۳۲)
 - **خطی مرکز احیاء، ش ۳۲۸۳/۱، فهرست ۲۶۰/۸**
عنوان معرفی: الکشکول فیما جرى لآل الرسول
از: سید حیدر آملی
- توضیح: در شش برگ ابتدای نسخه بخشی از کشف الیقین علامه حلی است و سپس بخش امامت مجلی است.
- از افادات احمدرضا رحیمی ریشه
- **خطی مرکز احیاء، ش ۲۸۳۴/۶، فهرست ۲۸۳/۷**
عنوان معرفی: نسیم السحر
از: ناشناس
مؤلف: ابومنصور عبدالملک ثعالبی نیشابوری (م ۴۲۹ق)
(نک: فهرست آستان قدس رضوی، ۲۱۳-۲۱۱/۱۳)
 - **خطی مرکز احیاء، ش ۳۱۱۵، فهرست ۸۸/۸**
عنوان معرفی: فتوح المجاهدین
از: ناشناس
توضیح: احتمالاً از میر محمد مؤمن طیب تنکابنی صاحب تحفه المؤمنین که تبصره المؤمنین را در دفاع از عرفان نوشته است.
(نک: فهرستواره کتابهای فارسی ۴۵۵/۹)
 - **خطی مرکز احیاء، ش ۳۱۲۰/۱، فهرست ۹۹/۸**
عنوان معرفی: النکت الاعتقادیه
از: شیخ مفید
توضیح: این رساله قطعاً از شیخ مفید نیست محتمل است از آثار

۱. ملی، ش ۱۸۸۹/۱۱، فهرست
۵۳۹/۱۰
۲. مرعشی، ش ۱۲۹۹۷/۱۰
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۳۱/۷،
فهرست ۴۴/۱**
عنوان معرفی: اثبات الواجب تعالی
از: میرزا محمد شیروانی
مؤلف: ظهیرالدین بن ملا مراد
تفرشی (پس از ۱۱۲۰ق)
(نک: فهرست مرعشی ۱۸۹/۵،
ش ۱۴۰۹/۱۳)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۳۶،
فهرست ۵۰/۱**
عنوان معرفی: کتابی در تاریخ
از: ناشناس
عنوان صحیح: تاریخ راقم سمرقندی
مؤلف: میر شرف‌الدین شریف راقم
سمرقندی
(نک: دنا ۵۳۲/۵)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۹۵،
فهرست ۱۱۷/۱**
عنوان معرفی: کفایه الاثر فی النص
علی الائمة الاثنی عشر
از: خزاز قمی
توضیح: این نسخه در ترتیب بابها و
خطبه آغاز و جز آن تفاوت‌هایی با
کفایه الاثر دارد و در الذریعه
- توضیح: انتساب کتاب به سید حیدر
آملی محل تردید است. احتمالاً از
عبدالله بن معمار بغدادی باشد؟
حاشیه بر: فهرست نسخه‌های
عکسی مرکز احیاء میراث اسلامی
نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری
و سید صادق حسینی اشکوری،
جلدهای یکم تا هفتم
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۲۱،
فهرست ۳۳/۱**
عنوان معرفی: جلاء الابصار فی
متون الاخبار
مؤلف: حاکم جشمی (۵۴۵ق)
توضیح: تاریخ وفات جشمی در
اعلام المؤلفین الزیدیة
(ص ۸۱۹) سال ۴۹۴ق ضبط شده
است.
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۳۱/۶،
فهرست ۴۳/۱**
عنوان معرفی: اثبات الواجب
از: ناشناس
عنوان صحیح: توحید واجب
الواجب
مؤلف: محمد بن عبدالفتاح تنکابنی
(تالیف در ۱۱۰۳)
توضیح: دو نسخه دیگر آن:

- **عکسی مرکز احیاء، ش ۲۱۱، فهرست ۲۳۴/۱**
 عنوان معرفی: غرر الحکم، آمدی
 نام صحیح: غرر الحکم و جواهر الکلم، از یکی از علمای امامیه قبل از قرن هشتم
 (نک: مجله سفینه، ش.... و فهرستگان حدیث ۱۱۴/۵-۱۱۶)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۴۶۸، فهرست ۶۳/۲**
 عنوان معرفی: مختصر نهج البیان شیبانی
 از: ناشناس
 توضیح: در برخی منابع، این مختصر را به محمد بن علی نقی شیبانی نسبت داده‌اند.
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۵۵/۲، فهرست ۵۶۷/۱**
 عنوان معرفی: النکت الاعتقادیه
 از: شیخ مفید
 توضیح: انتساب رساله به شیخ مفید مردود است. محتمل است از فخرالمحققین محمد بن حسن حلی باشد.
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۹۲۳/۹، فهرست ۱۲۹/۳**
 عنوان معرفی: تحفه اهل الایمان فی قبله عراق العجم و خراسان
 از: شیخ بهایی
- (۱۸۰/۲۴) به عنوان >النصوص علی الائمة الاتنی عشر< معرفی شده است.
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۱۳/۱، فهرست ۱۳۳/۱**
 عنوان معرفی: المتشابهات
 از: رکن الدین ابوطاهر طریشی
 عنوان صحیح: متشابه القرآن
 مؤلف: رکن الدین ابوطاهر طریشی (ترشیزی)
- (نک: مقاله حسن انصاری در کتاب ماه دین، ش ۱۰۳ و عکسی مرعشی، ش ۱۵۹۱)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۲۴، فهرست ۱۴۵/۱**
 عنوان معرفی: رساله فی الکلام
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: نهیة العقول
 مؤلف: امام فخر رازی (۶۰۶ق)
 (از افادات حسن انصاری)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۹۰، فهرست ۲۱۴/۱**
 عنوان معرفی: اجوبه المسائل
 از: ملا غلامرضا آرانی
 عنوان صحیح: جامع الشتات
 مؤلف: میرزای قمی
 این نسخه به خط شاگرد مؤلف (ملا غلامرضا آرانی) است.

- **عکسی مرکز احیاء**،
ش ۱۳/۱۰۷۳، فهرست ۳/۳۳۸
عنوان معرفی: قلمیه
از: ناشناس
- عنوان صحیح: نشر البراءة فی شؤون
البراءة
از: محی‌الدین محمد جبلی بن
بدرالدین منشی آقحصاری
(۱۰۰۱ق)
- (نک: فهرست کوپریلی ۲/۳۴۸ش،
۱۶۰۹/۱۴)
- **عکسی مرکز احیاء**،
ش ۱۴/۱۰۷۳، فهرست ۳/۳۳۸
عنوان معرفی: قلمیه
از: ناشناس
- مؤلف: جلال‌الدین محمد بن اسعد
دوانی (۹۰۸ق)
- چاپ شده در دفتر یکم نسخه
پژوهی.
- **عکسی مرکز احیاء**، ش ۱۰۹۵،
فهرست ۳/۳۷۶
عنوان معرفی: نزهة الابصار و
محاسن الآثار
از: ناشناس
- نام صحیح مؤلف: ابوالحسن علی بن
محمد بن مهدی مامطیری شافعی،
سدهٔ ۴ق
- نام صحیح مؤلف: حسین بن
عبدالصمد عاملی (۹۸۴ق)
(نک: عکسی مرعشی، ۳/۴۶۴ و
۶۵۹)
- **عکسی مرکز احیاء**،
ش ۱/۱۰۱۱، فهرست ۳/۲۶۱
عنوان معرفی: الاسرار الائمة
از: حافظ رجب برسی
توضیح: این نسخه تحریر دیگری از
کتاب مشارق انوار الیقین حافظ
رجب برسی است.
- **عکسی مرکز احیاء**،
ش ۱۰/۱۰۷۳، فهرست ۳/۳۳۷
عنوان معرفی: قلمیه
از: حنائی‌زاده
عنوان دیگر: الرسالة الدفتریة
از: قینالی‌زاده
چاپ شده در دفتر دوم نسخه
پژوهی.
- **عکسی مرکز احیاء**،
ش ۱۲/۱۰۷۳، فهرست ۳/۳۳۷
عنوان معرفی: قلمیه
از: فنی‌زاده
مؤلف: محمد بن عبدالغنی غنی‌زاده
نادری افندی (۱۰۳۶ق)
(نک: فهرست کوپریلی ۲/۶۴۰،
ش ۴۱/۳۶۲)

- (نک: عکسی مرعشی، ش ۱۰۷۲) توضیح: با تحقیق مرحوم علامه شیخ محمدباقر محمودی چاپ شده است.
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۴۰۴، فهرست ۲۵۳/۴**
 عنوان معرفی: حاشیه الشفا الثانيه
 عنوان صحیح: حاشیه شروح الاشارات
 مؤلف: آقا حسین خوانساری (۱۰۹۸ق)
 (نک: دنا ۳۰۷/۴)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۵۷۷، فهرست ۴۳۳/۴**
 توضیح: در بخش نسخه‌شناسی قصیده وعظیه نونیه آمده بدون نام ناظم.
 ناظم: ابوالفتح علی بن محمدکاتب بستى (۴۰۱ق)
 (نک: فهرست عکسی مرکز احیاء ۹۹/۱)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۷۵۳، فهرست ۲۰۷/۵**
 عنوان معرفی: در منثور
 از: سید محمدعلی مدرس یزدی (حیران) (قرن ۱۳ق)
 گردآوری: فرزندش سید محمد مدرس
 توضیح: این کتاب را نوه مؤلف (سید محمد مدرس) گردآورده و وفات مؤلف در ۱۲۶۵ق بوده است.
 (نک: عکسی مرعشی، ش ۲۰۷۳)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۲۰۴، فهرست ۹-۷/۴**
 - رساله ۳: منشآت
 عنوان صحیح: مکاتیب مولانا
 - رساله ۴: المجالس السبعه، از: ناشناس
 مؤلف: مولوی
 - رساله ۵: مقالات، از: ناشناس
 مؤلف: شمس تبریزی
 - رساله ۷: معارف سلطان العلماء
 مؤلف: سلطان ولد
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۲۳۸/۲، فهرست ۶۳/۴**
 عنوان معرفی: خلاصه الايجاز
 از: ناشناس
 مؤلف: محقق کرکی (۹۴۰ق)
- **عکسی مرکز احیاء، ش ۱۲۶۰، فهرست ۸۶/۴**
 عنوان معرفی: تهليليه
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: شرح کلمه التوحيد
 مؤلف: شمس‌الدين محمد استرآبادی
 (نک: خطی دانشگاه، ش ۱۹۲۵/۹، فهرست ۵۳۷/۸؛ الذریعه ۴۱/۱۴).

توضیح: این کتاب با عنوان <تفسیر الحبری> با تصحیح استاد سید محمدرضا جلالی به چاپ رسیده است.

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۱، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۸۱/۳

عنوان معرفی: مجموعه...

توضیح: از رساله یکم تا پنجم
بخشی از کتاب <المجموع الرائق>
است.

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۱/۵، یادنامه ۱۴۸۱/۳

عنوان معرفی: المقنع فی الامامه
از: ناشناس

مؤلف: عبیدالله سعدآبادی (قرن ۵)
(نک: دنا ۱۱۸۹/۹)

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۲، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۸۲/۳

عنوان معرفی: جنگ عربی
از: ناشناس

عنوان صحیح: مجموع ادبی
مؤلف: شهرزوری

(نک: فهرست عکسی مرعشی)

حاشیه بر: فهرست نسخه‌های
عکسی و میکروفیلم‌های کتابخانه
محقق طباطبایی

نگاشته محمود طیار مراغی، چاپ
شده در <المحقق الطباطبائی فی
ذکراه السنویة الاولى> ج ۳، صص
۱۵۴۶-۱۴۲۹

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۴۴، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۴۳/۳

عنوان معرفی: الغارات
از: ناشناس

توضیح: باید از ثقفی باشد.

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۱۰۰، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۵۵/۳

عنوان معرفی: الجامع فی الرجال
از: ناشناس

مؤلف: موسی بن عبدالله زنجانی
(م ۱۳۹۹ق)

جلد اول آن چاپ شده است.

• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۱۹۵، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۸۰/۳

عنوان معرفی: ما نزل من القرآن فی
علی (ع)

از: حبری

- عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۷/۱، یادنامه محقق طباطبایی
۱۴۸۳/۳
عنوان معرفی: رساله بدون نام و اسم
مؤلف!
عنوان صحیح: انقاذ البشر من الجبر
و القدر
مؤلف: سید مرتضی علم الهدی علی
بن حسین موسوی بغدادی (۴۳۶ق)
(نک: عکسی مرعشی، ش ۱۱۰۴-
مجموعه کلامی ابن العودی).
• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۷/۱۳، یادنامه محقق
طباطبایی ۱۴۸۴/۳
عنوان معرفی: منظومه کلامی
از: شهاب‌الدین اسماعیل بن العودی
عنوان صحیح: نظم الیاقوت
للنویختی
(نک: عکسی مرعشی، ش ۱۱۰۴)
• عکسی محقق طباطبایی،
ش ۲۰۷/۱۵، یادنامه محقق
طباطبایی ۱۴۸۴/۳
عنوان معرفی: رساله کلامیه، احتمالاً
از ابن العودی
عنوان صحیح: الخلاصه فی علم
الکلام
مؤلف: قطب‌الدین سبزواری
(نک: عکسی مرعشی، ش ۱۱۰۴)
- میکروفیلم طباطبایی، ش ۷۲،
یادنامه محقق طباطبایی ۱۵۰۴/۳
عنوان معرفی: رساله در درایه
از: ابن ابی‌جمهور
نام صحیح: بدایه الدرایه
مؤلف: شهید ثانی
(نک: فهرستگان حدیث ۱/۳۶)
حاشیه بر: فهرست کتابخانه مسجد
اعظم
نگاشته رضا استادی در یک جلد و
فهرست جدید کتابخانه مذکور،
نگاشته رضا استادی و محمود طیار
مراغی و صادق حسن‌زاده، در ۴
جلد
• مسجد اعظم، ش ۸۶۲،
فهرست ۱۲۸
عنوان معرفی: حاشیه انوار التنزیل
از: ناشناس
مؤلف: قاضی نورالله شوشتری
(نک: کشف الفهارس ۳/۴۹۷)
• مسجد اعظم، ش ۱۹۱۷،
فهرست ۳۸۴
عنوان معرفی: الملاحم
عنوان صحیح: الفتن و الملاحم
(نک: فهرستگان حدیث ۶/۵۱۵)
• مسجد اعظم، ش ۱۹۴۰،
فهرست ۳۸۶-۳۸۸
عنوان معرفی: مناقب الطاهرین
شاید از: طبری

- عنوان صحیح: بهجۀ المباحج
 مؤلف: حسن شیعی سبزواری
 (نک: عکسی مرعشی، ش ۱۶۰۸)
 • مسجد اعظم، ش ۵۰۶/۱۱،
 فهرست ۴۵۲
- عنوان معرفی: رساله پیرامون آیه
 خلق الأرض فی یومین
 از: سید کاظم رشتی
 عنوان صحیح: الرسالة الیومیة
 (نک: کشاف الفهارس ۶۰۱/۳-۶۰۲)
 • مسجد اعظم، ش ۸۲۵/۱۳،
 فهرست ۴۸۰
- عنوان معرفی: تفسیر آیه نَفر
 توضیح: بخشی از مفاتیح الغیب فخر
 رازی است.
 (نک: کشاف الفهارس ۲۱۶/۴)
 • مسجد اعظم، ش ۹۱۰، فهرست
 ۴۸۷
- توضیح: عنوان رساله دوم که در
 فهرست معرفی نشده: اعراب
 البسملة
 از: ناشناس
 (نک: کشاف الفهارس ۲۹/۳)
 • مسجد اعظم، ش ۲۶۳۱/۲،
 فهرست ۵۷۴
- عنوان معرفی: شرح المقدمة جزری
- عنوان صحیح: الحواشی المفهمة فی
 شرح المقدمة الجزریة
 (نک: کشاف الفهارس ۳۰۷/۱-۳۰۸)
 • مسجد اعظم، ش ۱۲۳۹/۷،
 فهرست ۵۰۳
- عنوان معرفی: تفسیر سوره توحید
 نام صحیح: عین الحقیقه فی تفسیر
 سوره التوحید
 مؤلف: صدرالدین محمد حسنی
 طباطبایی یزدی (متوفی ۱۱۵۴ق)
 (نک: کشاف الفهارس ۶۹۲/۳)
 • مسجد اعظم، ش ۱۷۹۲/۲،
 فهرست ۵۲۵
- عنوان معرفی: آیات الاحکام
 از: ناشناس
 نام صحیح: مسالک الافهام الی آیات
 الاحکام
 از: فاضل جواد
 (نک: کشاف الفهارس ۱۶۲/۴)
 • مسجد اعظم، ش ۲۶۸۰/۴،
 فهرست ۵۷۹
- عنوان معرفی: رساله در اصول عقائد
 از: ناشناس
 عنوان صحیح: الخلاصه فی علم
 الکلام
 مؤلف: قطب‌الدین سبزواری

- نگاشته علی صدراپی خوبی، علی
اوسط ناطقی و رضانعلی انتظاری،
ج ۱.
- دفتر تبلیغات قم، ش ۱۹۹/۱،
فهرست ۱۷۰/۱
عنوان معرفی: رساله عملیه
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: ترجمه التحفة
الحسینیة وحید بهبهانی
(نک: دنا ۹۲۷/۲)
 - حاشیه بر: فهرست کتابخانه مفتی
الشیعه قم
 - نگاشته سید احمد حسینی اشکوری
(چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
 - مفتی الشیعه، ش ۶۴/۶،
فهرست ۶۹
عنوان معرفی: المجاز و الاستعاره
از: ناشناس
 - مؤلف: جارالله محمود زمخشری
(۵۳۸ق)
(نک: دنا ۲/۹)
-
- نک: متن اصل رساله در: میراث
اسلامی ایران، دفتر اول، ص ۳۴۳، به
بعد)
- مسجد اعظم، ش ۲۷۹۷/۴،
فهرست ۵۸۸
عنوان معرفی: رساله در اصول عقائد
از: ناشناس
 - عنوان صحیح: الخلاصة فی علم
الکلام
مؤلف: قطب‌الدین سبزواری
(نک: متن کامل رساله در: میراث
اسلامی ایران، دفتر اول، ص ۳۴۳، به
بعد)
 - مسجد اعظم، ش ۳۹۱۱/۳،
فهرست جدید
عنوان صحیح: تفسیر سورة الفاتحة
مؤلف: شیخ بهایی (۱۰۳۰ق)
(نک: دنا ۱۵۲/۳)
 - مسجد اعظم، ش ۱۸۲۲/۴۸،
فهرست جدید
عنوان معرفی:
از: ناشناس

کاشان

- عنوان صحیح: تحریر بیان الاخبار
التي فی اول الاستبصار
مؤلف: قطب راوندی سعید بن
هبة الله (۵۷۳ق)
(نک: دنا ۱۸۵۳/۲)
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مرکز
مطالعات و تحقیقات اسلامی
- حاشیه بر: فهرست کتابخانه مدرسه
سلطانی کاشان
نگاشته: ؟ (چاپ کاشان، اداره
فرهنگ و هنر)

- حاشیه بر: *مخطوطات مکتبه السید النجومی فی کرمانشاه*
نگاشته سید احمد حسینی اشکوری،
(چاپ شده در دلیل المخطوطات،
صص ۲۱۴-۲۹۷)
- **نجومی کرمانشاه، دلیل
المخطوطات ۲۴۹/۱**
عنوان معرفی: ترجمه مائه کلمه
عنوان صحیح: مطلوب کل طالب من
کلمات علی بن ابی طالب
مؤلف: رشیدالدین وطواط
حاشیه بر: *فهرست کتابخانه مدرسه
آیت الله بروجردی کرمانشاه*
نگاشته سید احمد حسینی اشکوری
(چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
- **مدرسه آیت الله بروجردی،
کرمانشاه، ش ۱۰۲، فهرست ص ۷۶**
عنوان معرفی: علامات ظهور و
قیامت
از: ملا فتح الله بن شکرالله کاشانی
توضیح: در متن کتاب آمده: حوالد
در تفسیر منهج الصادقین می گوید.
بنابراین رساله مذکور از علی بن
فتح الله کاشانی است.
- **مدرسه آیت الله بروجردی،
کرمانشاه، ش ۱۱۹/۱۱، فهرست ۹۶**
عنوان معرفی: عشق
- **مدرسه سلطانی، ش ۷۳/۱،
فهرست ص ۸**
عنوان معرفی: آیات الاحکام
از: ناشناس
نام صحیح: کنز العرفان
مؤلف: فاضل مقداد سیوری
(۸۲۶ق)
(نک: کشاف الفهارس، ۸۹/۴)
- **مدرسه سلطانی، ش ۱۷۶/۱،
فهرست ص ۱۱**
عنوان معرفی: تفسیر سوره حمد
عنوان صحیح: زبده التفاسیر
مؤلف: محمد بن عبدالغنی حسنی
(نک: کشاف الفهارس، ۶۱۹/۳-۶۲۰)
- **مدرسه سلطانی کاشان،
ش ۲/۱۳۹، فهرست ۲۷**
عنوان معرفی: شرح نهج البلاغه
عنوان صحیح: تنبیه الغافلین و تذکره
العارفین
(نک: فهرستگان حدیث،
۲۱۸/۳-۲۱۹)

از: ناشناس

عنوان صحیح: لمعات

مؤلف: ابراهیم عراقی

(نک: دنا ۸/۱۰۷۴)

از: محمدرضا غروی تبریزی زنده

در ۱۳۰۸ق از تلامذه شیخ انصاری

(۱۲۸۱ق) نسخه به خط مؤلف در

۱۳۰۵ق

توضیح: در تصویر نسخه تاریخ

تألیف و کتابت بدست مؤلف چنین

درج شده:

>بعض الايام من شهر رمضان من

الشهور من السنة الخامسة بعد الالف

و المأتين من الهجرة> یعنی در

۱۲۰۵ق پس مؤلف نمی تواند شاگرد

شیخ انصاری باشد؟

• کتابخانه عمومی مراغه،

ش ۱۱۸، فهرست ص ۱۰۰

عنوان معرفی: عین الحیات

از: علامه مجلسی نسخه را به

احتمال خط مؤلف دانسته در

۱۰۷۳ق

توضیح: این تاریخ مربوط به تألیف

کتاب است و این نسخه از قرن

۱۳ق است و یقیناً به خط مؤلف

نیست.

• کتابخانه عمومی مراغه،

ش ۱۹/۶، فهرست ص ۲۳۴

عنوان معرفی: مقدمه المنظومه من

کلام امیرالمؤمنین (ع)

موضوع: ادب

عنوان صحیح: شرح جنه الاسماء

موضوع: اسماء الحسنی

گلیپایگان

حاشیه بر: فهرست کتابخانه های

گلیپایگان

نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری

(چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)

• کتابخانه حجة الاسلام

گلیپایگانی، ش ۱۰۶/۳، فهرست ۷۷

عنوان معرفی: الطلاق

از: ناشناس

عنوان صحیح: اقرار الرجل بطلاق

زوجه

مؤلف: میرزای قمی (۱۲۳۱ق)

(نک: دنا ۲/۸۱)

مراغه

حاشیه بر: فهرست کتابخانه عمومی

مراغه

نگاشته محمود طیار مراغی (چاپ

قم، انتشارات آل علی)

• کتابخانه عمومی مراغه، ش ۴،

فهرست ۹-۸

عنوان معرفی: اصول الفقه

- (ک: اهل البيت فى المكتبة العربية ۲۳۶ و ۱۲۰ و فهرستگان حدیث)
 • کتابخانه عمومی مراغه،
 ش ۳۰/۱، فهرست ص ۲۴۵
 عنوان معرفی: المجلی لمراة المنجی
 از: ابن ابی جمهور احسائی (قرن ۹)
 عنوان صحیح: المجلی لمراة المنجی
 مؤلف تا ۹۰۹ ق حیات داشته است.
-
- (نک: دنا ۲۵۹/۴)
- مدرسه آخوند همدان،
 ش ۸۰۹/۱، فهرست رشت و
 همدان ۱۴۵۱
 عنوان معرفی: حاشیه اصولیه
 از: میرزا جان باغنوی
 عنوان صحیح: حاشیه حاشیه
 الخطائی عی مختصر المعانی
 (نک: دنا ۱۴۶/۴)

همدان

حاشیه بر: فهرست کتابخانه غرب
 مدرسه آخوند همدان
 نگاشته جواد مقصود همدانی، این
 کتاب یک بار به صورت مستقل
 چاپ شده و بار دیگر در ضمن
 فهرست کتابخانه‌های رشت و
 همدان آمده است.

- مدرسه آخوند همدان،
 ش ۱۰۱۲۰/۷، فهرست ۴۳۴
 عنوان معرفی: تفسیر آیه فاذا
 سویته...
 نام صحیح: المضمون به علی غیر
 اهله
 مؤلف: ابو حامد غزالی
 (نک: کشاف الفهارس ۱۷۵/۴-۱۷۷)

یزد

- حاشیه بر: فهرست کتابخانه
 مدرسه خان یزد
 نگاشته سید احمد حسینی اشکوری،
 (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
 • مدرسه خان یزد، ش ۴۹/۳،
 فهرست ص ۳۳
 عنوان معرفی: نظم صد کلمه

- از: جامی
 عنوان صحیح: مطلوب کلّ طالب من کلمات علی بن ابی طالب (ع)
 مؤلف: رشیدالدین وطواط
 • مدرسه خان یزد، ش ۴۹/۲، فهرست ص ۳۳
 عنوان معرفی: چهل حدیث منظوم
 از: جامی
 توضیح: آغاز نقل شده مطابقت با چهل حدیث جامی ندارد.
 • مدرسه خان یزد، ش ۴۹/۳، فهرست ص ۳۳
 عنوان معرفی: نظم صد کلمه
 از: جامی
 عنوان صحیح: مطلوب کل طالب من کلام علی بن ابی طالب (ع)
 مؤلف: رشیدالدین وطواط
 حاشیه بر: فهرست کتابخانه سریزدی (مسجد حظیره)
 نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری، ج ۱ (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
 • سریزدی، یزد، ش ۸۹، فهرست ۷۳/۱
 عنوان معرفی: تلخیص اقلیدس
 از: محمود بن محمد بن عمر چغمینی (۶۱۸ق)، در توضیحات نسخه شناسی نام کاتب نیامده، در حالی که در تصویر صفحه آخر کتاب که در همین فهرست ص ۷۴ آمده، نام کاتب به وضوح دیده می‌شود: *حمسعود بن محمود شیرازی* این نسخه به اهتمام سید صادق اشکوری چاپ عکسی شده و در آن دو رساله کوتاه دیگر نیز موجود است.
 (نک: نشریه نسخه‌های خطی، ۴۱۸/۴-۴۱۹)
 حاشیه بر: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه میرزا محمد کاظمینی یزد
 نگاشته سید جعفر حسینی اشکوری، ج ۱ و ۲ (چاپ قم، مجمع ذخائر اسلامی)
 • کاظمینی یزد، ش ۴۶۶، فهرست ۱۵۳/۲
 عنوان معرفی: جنگ
 توضیح: فرق است بین جنگ و مجموعه. نسخه‌ای که شامل مجموعه‌ای از رساله‌هاست نباید به عنوان جنگ معرفی شود که در این صورت حق رساله‌های مستقل موجود در آن، ادا نمی‌شود.
 • کاظمینی یزد، ش ۴۳۴، فهرست ۱۱۸/۲
 عنوان معرفی: *الصحیفه السجادیه*
 توضیح: این نسخه به روایت ابن شناس است و با روایت مشهور صحیفه تفاوت‌هایی دارد. لازم بود

آغاز و انجام نسخه به تفصیل نقل
شود و توضیحات لازم در بخش
کتابشناسی ذکر شود.

• کاظمینی یزد، ش ۳۲۲،

فهرست ۴۰/۲

عنوان معرفی: الروضة البهیة

از: شهید ثانی (۹۶۶ق)

توضیح: تاریخ شهادت شهید ثانی

۹۶۵ق است.

